

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра Геодезії та землеустрою

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Виробнича практика
(обов'язковий ОК 26)

Реалізується в межах освітньої програми: Геодезія та землеустрій
(назва)

за спеціальністю: 193 Геодезія та землеустрій
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2026

Розробник: Н.І. Прокопенко, к.е.н., доцент кафедри геодезії та землеустрою
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Геодезії та землеустрою	Протокол від 05 червня 2026 р. №19
	Завідувач кафедри <u>Наталія КАПІНОС</u>

Погоджено:

Гарант освітньої програми Наталія ПРОКОПЕНКО
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма Марина КУЗНЕЦОВА
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Олена РИБІНА
(підпис) (ПІБ)

Валентина ТРЕТЯК
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти, (підпис) (ПІБ)

ліцензування та акредитації

Марія Ковальська
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 08.07 2026 р.

© СНАУ, 2026 рік

Микола Федорук СВ

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

	Назва ОК	Виробнича практика
1	Факультет/кафедра	Юридичний факультет / Кафедра Геодезії та землеустрою
2	Статус ОК	Обов'язковий
3	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій» Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій» Галузь знань – 19 «Архітектура та будівництво» Кваліфікація – бакалавр з геодезії та землеустрою
4	Рівень НРК	6 рівень
5	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма: 6 семестр (3 курс); заочна форма 4 курс - відповідно до навчального плану. Тривалість визначається навчальним планом і графіком освітнього процесу.
6	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів
7	Загальний обсяг годин та їх розподіл	150 годин
8	Мова навчання	українська
9	Викладач/Координатор освітнього компонента	Прокопенко Наталія Іванівна
10	Контактна інформація	к.е.н., доцент кафедри геодезії та землеустрою, кабінет 229 е Ел. адреса: bilanp79@gmail.com
11	Загальний опис освітнього компонента	Виробнича практика є обов'язковим освітнім компонентом професійної підготовки бакалавра з геодезії та землеустрою. Вона спрямована на застосування набутих знань і вмінь у реальних виробничих умовах, набуття досвіду виконання геодезичних, землепорядних, кадастрових і геоінформаційних робіт, роботи з геопросторовими даними, обладнанням і профільним програмним забезпеченням.
12	Мета освітнього компонента	Мета практики - закріпити теоретичні знання та сформувати практичні вміння їх застосування у професійній діяльності; набути досвіду виконання польових і камеральних робіт, роботи з геопросторовими даними, геодезичним обладнанням, ГІС та іншими цифровими інструментами; розвинути навички професійної взаємодії, планування робіт, підготовки звітної документації та презентації результатів.
13	Матеріально - технічне забезпечення	Вимоги до бази практики: відповідність профілю освітньої програми; наявність кваліфікованого керівника; можливість виконання профільних геодезичних, землепорядних, кадастрових, картографічних або ГІС-завдань; доступ до професійної документації, геопросторових даних, обладнання та програмного забезпечення; забезпечення вимог охорони праці та безпеки. Матеріально-технічне забезпечення може включати геодезичні прилади, GNSS-обладнання, матеріали аерофотознімання/ДЗЗ, ПК з ГІС/САПР та доступ до профільних інформаційних ресурсів.
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на знаннях і вміннях, набутих під час вивчення ОК «Геодезія», «Земельний кадастр», «Землепорядне проектування» та інших фахових компонентів ОП. Виробнича практика є складовою практичної підготовки та забезпечує набуття матеріалів і практичного досвіду, необхідних для подальшого виконання кваліфікаційної роботи.
15	Політика академічної доброчесності	Здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил належного цитування та етичного використання даних. Подання чужої роботи як власної, списування, фабрикація, фальсифікація або текстові запозичення без належного посилання є підставою для анулювання відповідної роботи та її повторного виконання згідно з внутрішніми нормативними документами СНАУ.
16	Ключові слова	геодезичні та топографічні роботи, землеустрій і кадастр, геопросторові дані, ГІС, дистанційне зондування, геодезичне обладнання, документація із землеустрою, виробнича практика
17	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6464

1. Мета і завдання практики

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення знань і практичних умінь, набутих під час опанування фахових освітніх компонентів, та набуття досвіду виконання професійних завдань у сфері геодезії та землеустрою в реальних виробничих умовах.

Основні завдання виробничої практики:

- застосування нормативно-правових і нормативно-технічних вимог, правил охорони праці та безпеки під час виконання професійних завдань;
- участь у виконанні геодезичних, землевпорядних, кадастрових, картографічних та інших профільних робіт;
- набуття досвіду збирання, перевірки, опрацювання, аналізу та візуалізації геопросторових даних із застосуванням геодезичного обладнання, ГІС, ДЗЗ і профільного програмного забезпечення;
- формування навичок планування послідовності робіт, професійної взаємодії та прийняття обґрунтованих рішень;
- виконання індивідуального практичного завдання і збирання матеріалів для кваліфікаційної роботи;
- систематизація результатів практики, підготовка звіту та презентація результатів.

Практика може проходити на підприємствах, в установах та організаціях різних форм власності, діяльність яких відповідає змісту освітньої програми та забезпечує виконання програми практики, на підставі укладених договорів. Керівництво практикою здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри та керівники від баз практики.

За результатами проходження практики здобувачі набувають компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК07. Здатність працювати автономно.

ЗК08. Здатність працювати в команді.

ЗК09. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК04. Здатність обирати та використовувати ефективні методи, технології та обладнання для здійснення професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність застосовувати сучасне інформаційне, технічне і технологічне забезпечення для вирішення складних питань геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність виконувати дистанційні, наземні, польові та камеральні дослідження, інженерні розрахунки з опрацювання результатів досліджень, оформляти результати досліджень, готувати звіти при вирішенні завдань геодезії та землеустрою.

СК07. Здатність збирати, оновлювати, опрацьовувати, критично оцінювати, інтерпретувати, зберігати, оприлюднювати і використовувати геопросторові дані та метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження.

СК08. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних та правових аспектів.

СК12. Здатність проводити технічний контроль та оцінювати якість топографо-геодезичної та картографічної продукції.

Програмні результати навчання:

РН1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.

РН2. Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

РН3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

РН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

РН9. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу для розв'язання спеціалізованих задач у сфері геодезії та землеустрою.

РН10. Обирати і застосовувати інструменти, обладнання, устаткування та програмне забезпечення, які необхідні для дистанційних, наземних, польових і камеральних досліджень у сфері геодезії та землеустрою.

РН11. Організовувати та виконувати дистанційні, наземні, польові і камеральні роботи в сфері геодезії та землеустрою, оформляти результати робіт, готувати відповідні звіти.

РН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.

РН15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.

**Результати навчання за освітнім компонентом та їх зв'язок із
програмними результатами навчання**

Результати навчання за ОК (ДРН)	ПРН ОПП	Як оцінюється
ДРН 1. Застосовувати нормативно-правові та нормативно-технічні документи, а також вимоги охорони праці й безпеки під час виконання професійних завдань.	РН4	виконання програми практики; щоденник; звіт
ДРН 2. Збирати, перевіряти, опрацьовувати, інтерпретувати та візуалізувати геопросторові дані із застосуванням сучасного програмного забезпечення.	РН9, РН10	виробничі завдання; звіт
ДРН 3. Виконувати під керівництвом фахівця польові та камеральні геодезичні, землевпорядні й кадастрові роботи та оформлювати їх результати.	РН10, РН11	виконання програми практики; звіт
ДРН 4. Планувати послідовність виконання професійних завдань, раціонально використовувати час і ресурси та приймати обґрунтовані рішення у виробничих ситуаціях.	РН14, РН15	виробничі завдання; індивідуальне завдання

Результати навчання за ОК (ДРН)	ПРН ОПП	Як оцінюється
ДРН 5. Взаємодіяти з керівниками й фахівцями бази практики, брати участь в організації спільної роботи та професійно представляти інформацію, результати й аргументацію.	РН1, РН2, РН3	спостереження керівника; звіт; захист
ДРН 6. Виконувати індивідуальне практичне завдання, пов'язане з тематикою кваліфікаційної роботи, та обґрунтовувати прийняті професійні рішення.	РН4, РН14, РН15	індивідуальне завдання; звіт
ДРН 7. Систематизувати результати практичної діяльності, оцінювати якість виконаних робіт, формулювати висновки та готувати звіт і презентацію результатів практики.	РН3, РН11, РН15	звіт; доповідь-презентація; захист

2. Програма та структура виробничої практики.

Виробнича практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» організовується відповідно до навчального плану та графіка освітнього процесу. Після завершення практики здобувач подає щоденник, звіт і результати індивідуального завдання та захищає звіт перед комісією на кафедрі.

Основні види робіт під час виробничої практики:

1. Оформлення документів, вступний інструктаж з охорони праці та безпеки.
2. Прибуття на базу практики, інструктаж на робочому місці, ознайомлення зі структурою, напрямками діяльності та нормативним забезпеченням бази.
3. Ознайомлення з організацією професійної діяльності, документацією, плануванням робіт та взаємодією фахівців у виробничому процесі.
4. Участь у виконанні геодезичних, землевпорядних, кадастрових, картографічних та інших профільних виробничих завдань відповідно до специфіки бази практики.
5. Збирання, перевірка, оброблення й аналіз геопросторових даних; застосування геодезичного обладнання, ГІС, технологій ДЗЗ та профільного програмного забезпечення.

6. Виконання індивідуального практичного завдання, погодженого керівником практики від кафедри, та збирання матеріалів для кваліфікаційної роботи.

7. Систематизація матеріалів, ведення щоденника, підготовка та оформлення звіту, формулювання висновків і пропозицій.

8. Підготовка доповіді-презентації та захист результатів практики.

Індивідуальне завдання має бути практикоорієнтованим, відповідати рівню підготовки бакалавра та передбачати виконання одного або кількох професійних завдань відповідно до можливостей бази практики й тематики кваліфікаційної роботи.

До індивідуального завдання доцільно включати аналіз актуального нормативно-правового забезпечення, опрацювання вихідних даних, застосування відповідних методів і технологій та узагальнення отриманих результатів.

Конкретний зміст індивідуального завдання визначається з урахуванням специфіки бази практики, доступних даних, вимог охорони праці, конфіденційності та захисту інформації.

Структура виробничої практики

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин
1	Оформлення документів, вступний інструктаж з охорони праці та безпеки	10
2	Прибуття на базу практики, інструктаж на робочому місці, ознайомлення зі структурою, напрямками діяльності та нормативним забезпеченням бази	10
3	Ознайомлення з організацією професійної діяльності, документацією, плануванням робіт та взаємодією фахівців у виробничому процесі	15
4	Участь у виконанні геодезичних, землепорядних, кадастрових, картографічних та інших профільних виробничих завдань	50
5	Збирання, перевірка, оброблення й аналіз геопросторових даних; застосування геодезичного обладнання, ГІС, ДЗЗ та профільного ПЗ	30
6	Виконання індивідуального практичного завдання та збирання матеріалів для кваліфікаційної роботи	20
7	Систематизація матеріалів, ведення щоденника, підготовка та оформлення звіту	10

8	Підготовка доповіді-презентації та захист результатів практики	5
	Всього	150

3. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

Методи викладання та навчання

Під час виробничої практики застосовуються практикоорієнтовані методи навчання, спрямовані на набуття здобувачами практичних умінь і навичок у сфері геодезії та землеустрою:

- виконання реальних професійних і виробничих завдань під керівництвом фахівців бази практики;
- метод проєктів та аналіз професійних і виробничих ситуацій;
- участь у польових і камеральних геодезичних, землепорядних, кадастрових та картографічних роботах;
- збирання, перевірка, оброблення, систематизація та аналіз геопросторових даних;
- робота з нормативно-правовою, нормативно-технічною, землепорядною, кадастровою та проєктною документацією;
- застосування сучасних геодезичних приладів, ГІС, ДЗЗ, САПР та іншого профільного програмного забезпечення;
- виконання індивідуального практичного завдання;
- консультації керівників практики, самостійний пошук, опрацювання та критичний аналіз професійної інформації;
- ведення щоденника практики, систематизація отриманих результатів, підготовка звіту та презентації результатів практики.

Такі методи забезпечують досягнення ДРН через безпосереднє виконання практичних завдань у реальному професійному середовищі, застосування набутих знань і навичок, аналіз результатів виконаної роботи та формування здатності приймати обґрунтовані професійні рішення.

Засобами оцінювання результатів проходження виробничої практики є:

- диференційований залік;
- щоденник і звіт з практики; виконання програми та індивідуального завдання; доповідь-презентація та відповіді під час захисту.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю: диференційований залік.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою з урахуванням виконання програми практики, індивідуального завдання, якості щоденника та звіту, а також результатів презентації й захисту.

Підсумкова оцінка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS відповідно до встановлених в Університеті критеріїв.

Критерії оцінювання виробничої практики

Критерії оцінювання практики	Кількість балів	Рівень досягнення результатів навчання
Здобувач повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту глибоко обґрунтовані та логічні; звіт має якісне оформлення; під час захисту звіту здобувач аргументовано доводить набуття ним практичних навичок, передбачених програмою практики	90...100	Високий
Здобувач повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту достатньо обґрунтовані; незначне порушення послідовності; прийнятне зовнішнє оформлення; захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних умінь, передбачених програмою практики	82...89	Достатній
Здобувач повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики, але має незначні недоліки; основні положення звіту обґрунтовані; задовільне зовнішнє оформлення звіту; захист звіту дозволяє виявити наявність практичних умінь, передбачених програмою практики; незначні недоліки, які при цьому спостерігаються, здобувач виправляє сам	75...81	Достатній

Критерії оцінювання практики	Кількість балів	Рівень досягнення результатів навчання
Здобувач повністю виконав програму практики; звіт відповідає вимогам програми, але має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту; захист звіту з незначними недоліками, які здобувач усуває з допомогою викладача	69...74	Середній
Здобувач повністю виконав програму практики; звіт має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту не дозволяє в повній мірі виявити практичні навички, передбачені програмою практики	60...68	Мінімально достатній
Здобувач виконав більше 50% програми практики; звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту показує, що здобувач не набув достатніх практичних навичок, передбачених програмою практики	35...59	Незадовільний
Здобувач виконав менше 50% програми практики та представив звіт незадовільного змісту та якості оформлення; захист звіту показує відсутність практичних навичок, передбачених програмою практики	0...34	Незадовільний

Сумативне оцінювання

№ з/п	Методи сумативного оцінювання	Бали / вага у загальній оцінці	Термін виконання / складання
1	Оформлення документів для проходження практики, проходження інструктажів з охорони праці та безпеки, ведення щоденника практики	10 балів / 10 %	на початку / протягом практики
2	Виконання програми виробничої практики та індивідуального завдання	30 балів / 30 %	протягом практики
3	Написання та оформлення звіту з виробничої практики	35 балів / 35 %	протягом практики
4	Доповідь-презентація результатів практики, відповіді на запитання та обговорення	25 балів / 25 %	під час захисту
	Всього	100 балів / 100 %	

Формативне оцінювання

Елемент формативного оцінювання	Термін
Усний зворотний зв'язок від керівників практики щодо виконання професійних завдань.	протягом практики
Перевірка й обговорення керівником щоденника, індивідуального завдання та проєкту звіту.	під час і після завершення практики
Усний зворотний зв'язок за результатами доповіді-презентації та захисту звіту.	після захисту

За результатами проходження виробничої практики виставляється диференційований залік. Підсумкова кількість балів визначається з урахуванням виконання програми практики та індивідуального завдання, якості щоденника і звіту, своєчасності подання матеріалів та рівня презентації й захисту результатів.

Шкала оцінювання

	Оцінка за національною шкалою
	для практики
90–100 (A)	відмінно
82–89 (B)	добре
75–81 (C)	
69–74 (D)	задовільно
60–68 (E)	
35–59 (FX)	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34 (F)	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики

Рекомендовані джерела інформації

Основні джерела

1. Мельник А. А., Дарчук К. В., Сабадаш В. І. ГІС-технології в інженерно-геодезичному проєктуванні: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ, 2025. 151 с. ISBN 978-966-423-927-8.
2. Ратушняк Г. С., Панкевич О. Д. Інженерна геодезія: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та допов. Вінниця: ВНТУ, 2024. 180 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2024/Ratushnjak_2024_180.pdf
3. Бортник С. Ю., Лаврук Т. М. Просторове планування та сталий розвиток: навч. посіб. Київ, 2024. URL: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/12/prostorove-planuvannya-i-stalyj-rozvytok_navch.-posib_2024_bortnyk-lavruk.pdf
4. Кисельов Ю. О., Поліщук В. В., Рудий Р. М., Боровик П. М., Кисельова О. О., Удовенко І. О. Методологія та організація наукових досліджень у геодезії та

землеустрої: навч. посіб. 2-ге вид., змін. та допов. Умань, 2024. 176 с. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10184>

Методичне забезпечення

1. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського національного аграрного університету. Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ від 31.03.2025; введено в дію наказом ректора СНАУ № 151/од від 08.04.2025.
2. Методичні вказівки щодо проходження виробничої практики для здобувачів 3 курсу спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми навчання. Суми: СНАУ, 2022. 26 с.
3. Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту бакалаврських кваліфікаційних робіт. Суми, 2025. 47 с.

Інші джерела (нормативно-правові)

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
3. Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність: Закон України від 23.12.1998 № 353-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/353-14#Text>
4. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
5. Про національну інфраструктуру геопросторових даних: Закон України від 13.04.2020 № 554-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-20#Text>
6. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 № 1051 (чинна редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Порядку топографічної зйомки у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500: наказ Мінагрополітики від 17.04.2025 № 1675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0868-25#Text>
8. Про затвердження Положення про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України: наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

Програмне забезпечення та електронні ресурси

1. QGIS - вільна геоінформаційна система: <https://qgis.org/>
2. Google Earth Pro / Google Earth: <https://www.google.com/earth/>
3. Copernicus Browser: <https://browser.dataspace.copernicus.eu/>
4. Спеціалізоване геодезичне, ГІС- та САПР-програмне забезпечення, що легально використовується на базі практики; офісне програмне забезпечення для підготовки звіту й презентації.